

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.7.2023
COM(2023) 439 final

POROČILO KOMISIJE SVETU

**OCENA Priporočila Sveta z dne 19. decembra 2016 Poti izpopolnjevanja: nove
priložnosti za odrasle**

POROČILO KOMISIJE SVETU

**OCENA Priporočila Sveta z dne
19. decembra 2016**

**Poti izpopolnjevanja:
nove priložnosti za odrasle**

1. Uvod

Spretnosti, pridobljene med formalnim izobraževanjem in usposabljanjem, zaradi pospešenega digitalnega in zelenega prehoda ne zadoščajo več za izpolnjevanje spreminjajočih se zahtev trga dela, zato jih morajo odrasli razvijati vse življenje.

Poleg tega se pričakuje, da se bodo demografski trendi, ki vodijo do zmanjševanja delovne sile, v naslednjem desetletju okrepili, kar bo povečalo pritisk, da se izkoristi celoten potencial spretnosti vseh na trgu dela. Zato je cilj akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic, da se do leta 2030 vsako leto vsaj 60 % odraslih udeleži usposabljanja. Voditelji EU so pozdravili ta ambiciozni cilj na socialnem vrhu v Portu leta 2021, države članice pa so ga prenesle v nacionalne cilje¹.

Evropski program spretnosti določa strategijo za pomoč posameznikom in podjetjem pri razvoju širših in boljših spretnosti. Izpolnjuje evropski steber socialnih pravic in zlasti njegovo prvo načelo, ki določa pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, ter je medsebojno povezan z drugimi pobudami politike, ki podpirajo pristop vseživljenjskega učenja. **Osnovne spretnosti – bralne, matematične in digitalne – so temelj za polno udeležbo v družbi in na trgu dela.** Vendar veliko preveč odraslih v EU nima funkcionalne stopnje teh spretnosti² in so v nevarnosti, da bodo obtičali v pasti „nizke usposobljenosti in slabo plačanih delovnih mest“³. Zato so potrebni ukrepi politike za podporo pridobivanju osnovnih spretnosti.

Cilj Priporočila Sveta Poti izpopolnjevanja⁴ je odzvati se na to tveganje in odraslim z nizko stopnjo spretnosti, znanja ali kompetenc, na primer odraslim s kvalifikacijami pod sekundarno stopnjo, zagotoviti možnosti za razvoj osnovnih spretnosti in/ali pridobitev širšega nabora spretnosti, ki so pomembne za dejavno udeležbo v družbi in na trgu dela.

Neusklajenost med povpraševanjem na trgu dela in ponudbo kvalificirane delovne sile je bila tudi razlog za odločitev o evropskem letu spretnosti, ki poudarja potrebo po preusposabljanju in izpopolnjevanju ljudi ter po večji aktivaciji za trg dela⁵. Predsednica Ursula von der Leyen je v svojem govoru o stanju v Evropski uniji, s katerim je napovedala predlog, poudarila, da „Evropa potrebuje prav vse“, saj v Evropi ne manjka le vrhunskih strokovnjakov, temveč potrebuje tudi „voznike tovornjakov, natakarje in letališko osebje“⁶. V

¹ Glej [IP 22 3782](#).

² [Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic](#) vključuje cilj EU, da bo imelo do leta 2030 vsaj 80 % ljudi, starih od 16 do 74 let, osnovne digitalne spretnosti. Po podatkih [Eurostatovega kazalnika digitalnih spretnosti](#) je imelo leta 2021 v EU-27 le 54 % posameznikov, starih od 16 do 74 let, vsaj osnovne digitalne spretnosti. Da bi Komisija zagotovila uresničitev tega cilja, je vzpostavila digitalni kompas za preoblikovanje digitalnih ambicij EU za leto 2030 v konkretne cilje. [Evropsko digitalno desetletje: digitalni cilji za leto 2030 \(europa.eu\)](#).

³ Glej Burdett in Smith (2002), [The low skill trap](#) (Past nizke usposobljenosti), European Economic Review.

⁴ [EUR-Lex – 32016H1224\(01\) – SL – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁵ [Sklep Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem letu spretnosti \(2023\)](#).

⁶ [Govor o stanju v Uniji 2022](#).

nedavnem industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora⁷ je nadalje poudarjeno, da je treba obravnavati sedanje splošno razširjeno pomanjkanje spretnosti, ki zavira naložbe in rast EU.

Da bi države članice dosegle cilje priporočila, so bile pozvane, naj odraslim z nizko stopnjo spretnosti zagotovijo prilagojeno podporo prek integrirane poti, ki je sestavljena iz treh korakov.

1) Ocenjevanje spretnosti – ugotavljanje obstoječih spretnosti odraslih ter morebitnih vrzeli v naboru spretnosti, ki jih je treba zapolniti.

2) Zagotavljanje prilagojene in prožne ponudbe učnih možnosti – zagotavljanje ponudbe učnih možnosti, ki zapolnjuje vrzeli pri posebnih spretnostih, ugotovljene z ocenjevanjem spretnosti.

3) Potrjevanje in priznavanje – ocenjevanje in certificiranje pridobljenih spretnosti ter spodbujanje njihovega certificiranja k formalni kvalifikaciji.

Državam članicam je bilo priporočeno, naj opredelijo prednostne ciljne skupine, zagotovijo učinkovito usklajevanje in partnerstvo med deležniki ter izvajajo pomoč, usmerjanje in podpirne ukrepe, da bi se potencialni upravičenci seznanili z obstoječimi priložnostmi in usmerjali skozi vse faze postopka. Komisija je v priporočilu pozvana, naj Svetu poroča o izvajanju v državah članicah in na ravni EU. To poročilo temelji na ocenjevalnem delovnem dokumentu služb Komisije⁸.

2. GLAVNE UGOTOVITVE OCENJEVANJA

V tem poglavju je predstavljen obseg, v katerem je priporočilo **uspešno, učinkovito in skladno, zagotavlja dodano vrednost EU** in je še vedno **ustrezno** za obravnavanje sedanjih potreb, pri čemer se upošteva dejstvo, da je priporočilo Sveta nezavezujoče narave.

⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo ([COM\(2023\) 62 final](#)).

⁸ Glej SWD(2023) 460 final. Delovni dokument služb Komisije je bil podprt z zunanjo študijo družb Ecorys in 3S [Study supporting the evaluation of the Council Recommendation of 19 December 2016 on Upskilling Pathways: New Opportunities for Adults](#) (Študija, ki podpira oceno Priporočila Sveta z dne 19. decembra 2016 Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle).

Uspešnost

Razpoložljivi dokazi kažejo na **splošno zmerno uspešnost priporočila**.

Ustrezni kazalniki kažejo **zmerne pozitivne trende**, izvajanje pa je v državah članicah neenakomerno, saj ukrepi pogosto **niso dovolj obsežni in usklajeni**. Medtem ko nekateri deležniki menijo, da je priporočilo **katalizator za ponovno osredotočanje na podporo odraslim pri pridobivanju osnovnih spretnosti**⁹ in da je pristop v treh korakih koristna referenčna točka, je v oceni ugotovljeno, da je samo 14 držav članic izboljšalo **izvajanje treh korakov iz priporočila**¹⁰.

Možnosti za ocenjevanje spretnosti so zdaj zelo razširjene po vseh državah članicah, vendar zahtevajo dodatno profesionalizacijo osebja in socialno dojemanje brez stigmatizacije. To pomeni, da je ocenjevanje spretnosti mogoče sporočiti na pozitivnejši in spodbudnejši način s poudarkom na obstoječih spretnostih, ki jih je mogoče nadgraditi. Več držav članic je sprejelo ukrepe za izboljšanje zagotavljanja prilagojenih in prožnih ponudb učnih možnosti nizko usposobljenim odraslim¹¹, vendar še vedno obstajajo izzivi zaradi nezadostnega financiranja (pogosto je na voljo le projektno financiranje EU v nasprotju z domačim strukturnim financiranjem) za podporo različnim ciljnim skupinam in oviram za dostop in uporabo. Podobno sta se v nekaterih državah članicah **izboljšala potrjevanje in priznavanje spretnosti**, vendar **pogosto z omejenim vključevanjem** v sistem izobraževanja in usposabljanja ter nizko ozaveščenostjo in uporabo med odraslimi¹².

Delež nizkokvalificiranih odraslih,¹³ starih od 25 do 64 let, se je s 23,4 % v letu 2016 (56,1 milijona) **zmanjšal** na 20,7 % v letu 2021¹⁴ (48,7 milijona). Vendar so k temu trendu morda prispevali **zunanjí dejavniki**, ki niso navedeni v tem priporočilu, zlasti **demografske spremembe**¹⁵.

⁹ Na primer, glede na dokument o stališču Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (EAEA) so „poti izpopolnjevanja spodbudile nacionalne strategije, da se osredotočijo na osnovne spretnosti in potrjevanje spretnosti, pridobljenih z neformalnim in priložnostnim učenjem, ter tako usmerijo poudarek učnih programov na učeče se z nizko oz. nižjo ravni osnovnih spretnosti“.

¹⁰ BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, HR, IT, LV, MT, PL in SK. Ta pregled ukrepov politike temelji na zunanji študiji, ki podpira oceno. Za podrobnejše informacije glej oddelek 3.1 delovnega dokumenta služb Komisije o oceni.

¹¹ BE, BG, DK, EE, MT in PL. Za nadaljnjo analizo ovir za dostop in uporabo glej tudi oceno učinka, ki je priložena predlogu Komisije o individualnih učnih računih, [SWD\(2021\) 369 final](#).

¹² BE, BG, CY, DE, EL, IT, LV in SK glede na podatke iz podporne študije. Ti sklepi so v skladu z oceno priporočila Sveta iz leta 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja iz leta 2020, [SWD\(2020\) 121 final](#).

¹³ Odrasli z nizko stopnjo izobrazbe (tj. stopnje ISCED 0–2).

¹⁴ Glej Eurostat: spletna koda podatkov [EDAT LFSE_03](#) in [EDAT LFS_9901](#).

¹⁵ Večje in starejše kohorte se vse bolj pomikajo izven ustrezne starostne skupine (25–64 let), mlajše kohorte, ki postajajo del te starostne skupine, pa so sicer manjše po številu, vendar imajo običajno višjo izobrazbo.

Nacionalni izvedbeni ukrepi opredeljujejo **veliko število prednostnih ciljnih skupin**¹⁶, vendar deležniki poročajo, da **so še vedno prisotni izzivi pri njihovem učinkovitem doseganju**¹⁷. Prav tako poročajo, da je vpliv digitalizacije močno povečal ciljno skupino priporočila. Danes zaradi vse večjega prehajanja na digitalno okolje vsi posamezniki potrebujejo vsaj osnovne digitalne spretnosti. Poleg tega so poudarili posebno odgovornost javne podpore za razvoj osnovnih spretnosti odraslih, pri čemer so poudarili, da delodajalci tovrstne spretnosti pogosto jemljejo za samoumevne¹⁸.

Karierna orientacija, ki jo izvajajo javni zavodi za zaposlovanje, je široko dostopna, vendar je **stopnja ozaveščenosti o njej nizka**, lahko se zdi **zastrašujoča**¹⁹ in **ni vedno na voljo** nizko usposobljenim delavcem, ki niso brezposelni²⁰.

Države članice izvajajo izvedbene ukrepe v sodelovanju z ustreznimi deležniki, zlasti javnimi zavodi za zaposlovanje, socialnimi partnerji, nevladnimi organizacijami in lokalnimi akterji, vključno z javnimi knjižnicami²¹. Vendar **vloge in odgovornosti včasih niso dovolj jasne in usklajevanje ni učinkovito**, na primer med ministrstvi za izobraževanje in delo ter med nacionalnimi in regionalnimi organi²².

Skupni strateški pristop med vsemi tremi koraki²³ **je ključnega pomena** za zagotovitev, da se odrasli učeči se počutijo podprte in ostanejo predani svoji poti izpopolnjevanja, **vendar ni pogost**²⁴. Nekateri deležniki ugotavljajo, da bi bilo treba za

¹⁶ Razmere v državah članicah se razlikujejo, skupina nizko usposobljenih odraslih pa je lahko sestavljena iz različnih podskupin (vključno z zaposlenimi, brezposelnimi, ekonomsko neaktivnimi, migranti, prikrajšanimi skupinami, osebami na podežlju), odvisno od nacionalnih okoliščin.

¹⁷ V dokumentu o stališču organizacije Literacy 100 je poudarjeno, da je „izobraževanje v odrasli dobi lahko zastrašujoča možnost za odrasle, ki imajo nizko stopnjo osebne vzdržljivosti in samospoštovanja“.

¹⁸ Glej dokument o stališču Evropske mreže osnovnih spretnosti: „Za izgradnjo individualne vzdržljivosti in družbene odpornosti je nujno, da imajo vsi odrasli dostop do kakovostnega zagotavljanja dinamičnega nabora spretnosti. Osnovne spretnosti so še vedno v središču, vendar jih je treba pridobiti v kontekstu, ki priznava in razvija življenjske spretnosti.“

¹⁹ Glej dokument o stališču omrežja Eurodiaconia, v katerem je navedeno, da „naši člani poudarjajo, da nekateri ljudje te storitve pogosto vidijo kot zastrašujoče ali nezanesljive. Da bi bili javni zavodi za zaposlovanje dostopni in vključujoči, je treba zagotoviti varen prostor, v katerem se bodo vsi počutili zaščitene pred pristranskostjo in kakršno koli obliko diskriminacije.“

²⁰ Glej dokument o stališču EAEA, v katerem je navedeno, da „usmerjevalni ukrepi niso povsod na voljo v zadostni meri, vendar bi bili ključni za obravnavanje ciljnih skupin z nizkimi ravni spretnosti“.

²¹ V dokumentu o stališču organizacije Public Libraries 2030 je poudarjeno, da „imajo javne knjižnice pomembno vlogo v sektorju neformalnega izobraževanja, saj so pogosto prve organizacije, ki nudijo pomoč in podporo ranljivim skupinam z nizko stopnjo pismenosti“.

²² Glej npr. dokument o stališču MOD, v katerem je poudarjen pomen „vsevladnega pristopa k učinkovitemu upravljanju“.

²³ V dokumentu o stališču EAEA je poudarjen pomen vključitve ukrepov v širši strateški okvir: „Izkazalo se je, da bodo države, ki so vključile poti izpopolnjevanja v širšo strategijo vseživljenjskega učenja, najverjetneje dosegle ciljne skupine in razvile inovativne programe izpopolnjevanja, na primer Slovaška, Finska in Avstrija.“

²⁴ Pozitivni primeri v zvezi z vključevanjem treh korakov, opredeljeni v podporni študiji, vključujejo PT, DK, SE (že na začetku obdobja ocenjevanja) in na projektni ravni PL.

pomoč nizko usposobljenim odraslim, ki so najbolj oddaljeni od učenja, podporo v zvezi z navedenimi **tremi koraki vključiti v socialne storitve in programe trga dela**²⁵.

Učinkovitost

Čeprav **deležniki menijo, da so stroški izvajanja sorazmerni**²⁶ s koristmi, ne glede na izhodišče države članice, **ni mogoče sprejeti zanesljivih sklepov o učinkovitosti**, saj države članice sistematično ne zbirajo podatkov o stroških in koristih izvedbenih ukrepov. To odraža nizke skupne stroške izvajanja v večini držav članic in razmeroma velike koristi v smislu neposrednih ukrepov za izpopolnjevanje, pa tudi v obliki večje ozaveščenosti in večjega poudarka na osnovnih spretnostih pri odraslih v nacionalni razpravi.

Skladi EU, zlasti Evropski socialni sklad (ESS)²⁷, so v ocenjevalnem obdobju sofinancirali številne izvedbene ukrepe. Učinkovitost izvajanja se razlikuje glede na stopnjo prisotnosti različnih značilnosti, tj. jasne odgovornosti med akterji, vzpostavljenih postopkov za izbiro izvajalcev kakovostnega usposabljanja ter vključevanja posebej usposobljenega osebja in sodelovanja z delodajalci, pa tudi spremljanja in vrednotenja za izboljšanje izvajanja.

Skladnost

Deležniki, s katerimi so bila opravljena posvetovanja na ravni EU in nacionalni ravni, menijo, da je priporočilo notranje skladno ter vsebuje dosledne cilje, priporočila in pričakovane učinke. Ukrepi, predlagani v priporočilu, po njihovem mnenju zagotavljajo **celovit okvir politike** za usmerjanje izvedbenih ukrepov na nacionalni ravni. Deležniki poročajo tudi o visoki ravni skladnosti med priporočilom ter ustreznimi politikami in strategijami na nacionalni in regionalni ravni. Vendar **nezadostno vključevanje navedenih treh korakov v enotno pot** ter pomanjkanje strateškega usklajevanja med izvedbenimi ukrepi in drugimi deli sistema izobraževanja odraslih predstavljata izziv za usklajeno izvajanje na nacionalni ravni.

Priporočilo je po njihovem mnenju tudi **skladno z drugimi ustreznimi pobudami EU** na področju spretnosti in zaposlovanja ter jih dopolnjuje²⁸.

²⁵ Glej npr. dokumente o stališču omrežja Eurodiaconia in organizacije Literacy 100.

²⁶ Za zbiranje dokazov je bilo izvedenih več raziskav. Ta posebna raziskava je bila izvedena med nacionalnimi in regionalnimi institucijami in organizacijami, ki so na operativni ravni pristojne za poti izpopolnjevanja, ter organizacijami, ki sodelujejo pri izvajanju poti izpopolnjevanja (raziskava organizacij za usklajevanje in izvajanje).

²⁷ Omenjeni so bili tudi drugi skladi, kot so: Erasmus+, Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), program za podporo strukturnim reformam (zdaj imenovan Instrument za tehnično podporo) in Program EU za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI) ter novejši Sklad za pravični prehod (SPP) in mehanizem za okrevanje in odpornost (RRF).

²⁸ Zlasti priporočila Sveta o [potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja](#) (2012), [vzpostavitvi jamstva za mladino](#) (2013) in [mostu do delovnih mest – okrepitvi jamstva za mlade](#) (2020), [vključevanju dolgotrajno brezposelnih na trg dela](#) (2016), [ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje](#) (2018), [mikrodokazilih](#) (2022) in [individualnih učnih računih](#) (2022).

Skoraj vsi deležniki, s katerimi so bila opravljena posvetovanja na ravni EU in nacionalni ravni, so menili, da obstaja dobra skladnost politike med priporočilom in **ustreznimi mehanizmi financiranja EU**²⁹.

Dodana vrednost EU

Glede na to, da priporočilo ni zavezujoče, se je **dodana vrednost EU** uresničila predvsem v obliki **večjega poudarka politike** na nizkih osnovnih spretnostih pri odraslih v več državah članicah. Poleg tega je priporočilo zagotovilo **skupni okvir za ukrepe nacionalne politike, spodbujalo sodelovanje deležnikov** v državah članicah in med njimi ter/ali mobiliziralo **financiranje in tehnično podporo** za eksperimentiranje s politikami. V nekaterih državah članicah je to priporočilo služilo kot **navdih za reforme sistema izobraževanja odraslih**³⁰. V drugih primerih je služilo kot **referenčno merilo za primerjavo obstoječih podpornih sistemov** ter poskusno izvajanje ali uvedbo ciljno usmerjenih določb v zvezi z enim od navedenih treh korakov.

Deležniki so cenili vlogo priporočila pri **spodbujanju izmenjave znanja med državami članicami**³¹. Tehnična pomoč je bila zagotovljena prek programa za podporo strukturnim reformam ali njegovega naslednika, Instrumenta za tehnično podporo³², pa tudi posredno s podpiranjem OECD pri oblikovanju nacionalnih strategij za spretnosti in diagnostičnih poročil v več državah članicah³³. Nazadnje so deležniki poudarili, da je **priporočilo pripomoglo k usmerjanju sredstev EU** iz različnih virov financiranja v projekte za razvoj osnovnih spretnosti za različne ciljne skupine.

Ustreznost

Deležniki so skoraj soglasni, da so **cilji priporočila še vedno ustrezni**³⁴, kar se odraža tudi v **nedavnih ciljih EU na visoki ravni**. Podobno deležniki menijo, da so **ukrepi, opredeljeni v priporočilu, še vedno ustrezni** za doseganje njegovih ciljev: poudarili so, da je treba nizko usposobljene delavce še naprej podpirati s posebej prilagojenimi ukrepi in da je pristop „vzpostavljanja sistema“ iz priporočila še vedno ustrezen.

Deležniki prav tako menijo, da je **osredotočenost EU na izvajanje še vedno ustrezna**³⁵, saj je EU v ocenjevalnem obdobju dosegla pozitivne spremembe z večjim poudarkom

²⁹ Npr. za programsko obdobje 2021–2027 ima ESS+ proračun v višini 99,3 milijarde EUR.

³⁰ Med drugim v HR, EL in SK.

³¹ Vzajemno učenje je potekalo prek namenskih dogodkov, pa tudi prek nacionalnih koordinatorjev za učenje odraslih, delovne skupine za učenje odraslih ter – bolj neformalno in po načinu „od spodaj navzgor“ – prek elektronske platforme za izobraževanje odraslih v Evropi (EPALE). Cedefop je podprl reforme držav članic s pripravo primerjalnih raziskav o njihovih sistemih izpopolnjevanja in organizacijo forumov za učenje o politiki v zvezi s priporočilom.

³² Za BE, HR, CY, HU, IT, NL, PT in ES.

³³ Vključno z BE, IT, LV, LT, NL, PL, PT, SK, SI, ES. [Nacionalne strategije za spretnosti – OECD](#).

³⁴ 87 % udeležencev v javnem posvetovanju se je strinjalo s to izjavo.

³⁵ 87 % udeležencev javnega posvetovanja se je strinjalo, da so smernice politike EU še vedno potrebne v precej veliki ali zelo veliki meri. Glej tudi dokument o stališču Svetovne zveze za zaposlovanje – Evropa,

politike na razvoju osnovnih spretnosti pri odraslih ter s spodbujanjem nacionalnih reform in eksperimentiranja s politikami.

3. NADALJNI KORAKI ZA KREPITEV IZVAJANJA

Kljub doseženemu napredku še vedno obstajajo pomembni izzivi pri izvajanju:

- **prvi glavni izziv** je **neenakomeren napredek pri izvajanju** med državami članicami z velikimi razlikami pri možnostih za izpopolnjevanje, ki so na voljo nizko usposobljenim odraslim;
- **drugi glavni izziv** je **pogosto še vedno majhen obseg** izvedbenih ukrepov, ki so jih sprejele države članice, **in nezadostno učinkovito ozaveščanje o njih**³⁶;
- **tretji glavni izziv** je **prevladujoča vloga projektnega financiranja EU** namesto strukturnega domačega financiranja;
- **četrti glavni izziv** je pogosto **nezadostno vključevanje treh korakov** iz priporočila v **celovito pot**, kar odraža nezadostno stopnjo strateškega usklajevanja. Skupni pristop iz priporočila se pogosto ne odraža v izvedbenih ukrepih držav članic. To omejuje možnosti za spremljanje in ocenjevanje ter sposobnost pridobivanja izkušenj na podlagi dokazov.

Ker se pomanjkanje delovne sile ter neskladja v spretnostih povečujejo, Komisija meni, da bi bilo treba storiti več za izboljšanje izvajanja Priporočila Sveta Poti izpopolnjevanja. To je potrebno, da se vsem omogočijo priložnosti na trgu dela in v družbi ter da se **prepreči past „nizke usposobljenosti in slabo plačanih delovnih mest“**. Prav tako je to potrebno za zapolnitev vrzeli v spretnostih na trgu dela in spodbujanje konkurenčnosti ter zelenega in digitalnega prehoda EU. Komisija priznava tudi, da je razvoj spretnosti skozi vse življenje **pravica posameznika**, kot je opredeljena v **Listini Evropske unije o temeljnih pravicah** in **evropskem stebru socialnih pravic**³⁷ ter prenesena v **njegov akcijski načrt**³⁸.

Za okrepitev izvajanja bi bilo treba države članice ob podpori Komisije pozvati, naj:

- okrepijo **strateško sodelovanje na nacionalni ravni**, da se **ustvarijo celovite poti izpopolnjevanja in odprejo učne skupnosti**, vključno z razvojem in

v katerem je navedeno, da so „smernice EU potrebne v precej veliki meri za spodbujanje izmenjave dobrih praks ter vzajemnega in primerjalnega učenja“.

³⁶ Majhen obseg se tukaj razume v smislu deleža odraslih, ki morajo razviti osnovne spretnosti in prejemajo podporo. Učinkovito ozaveščanje je lahko nezadostno bodisi zaradi nizke formalne pokritosti/upravičenosti do podpornih ukrepov bodisi zaradi slabe ozaveščenosti in uporabe.

³⁷ [Evropski steber socialnih pravic](#).

³⁸ [Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic](#).

pregledom vsevladnih nacionalnih strategij za spretnosti v tesnem partnerstvu s socialnimi partnerji, javnimi zavodi za zaposlovanje in drugimi ustreznimi deležniki;

- spodbujajo **kollektivno ukrepanje in obsežen partnerski pristop** k osnovnim spretnostim med zasebnimi in javnimi deležniki, vključno s Paktom za spretnosti³⁹, s poudarkom na delovnem mestu kot učnem okolju;
- **bolje opredelijo upravičence** do izpopolnjevanja, da se upoštevajo trendi, kot sta digitalizacija in okolju prijaznejše gospodarstvo, pri čemer naj zagotovijo, da nihče ne bo zapostavljen, hkrati pa ustrezno prilagodijo podporne ukrepe in jih krojijo glede na posebne potrebe posameznikov;
- **razširijo komunikacijsko ozaveščanje zlasti na ljudi, ki jih je „najtežje doseči“**, pri čemer naj preprečijo stigmatizacijo in poudarijo prihodnje koristi izpopolnjevanja v primerjavi s sedanjim pomanjkanjem spretnosti;
- uporabijo znatne vire EU v okviru nacionalnih **načrtov za okrevanje in odpornost**⁴⁰ ter **programov Evropskega socialnega sklada plus** za spodbujanje naložb v spretnosti, infrastrukturo in domače reforme ter jih srednjeročno in dolgoročno podpirajo z domačim financiranjem, da se dosežejo strukturne izboljšave;
- **izvajanje Priporočila Sveta o individualnih učnih računih**⁴¹ uporabijo za razširitev zagotavljanja prilagojenih, prožnih in kakovostnih priložnosti za usposabljanje brez stigmatizacije ter olajšanje njihovega uporabniku prijaznega vključevanja v ocenjevanje in potrjevanje spretnosti ter karierno orientacijo ob podpori ustreznega domačega financiranja;
- uporabijo **izvajanje Priporočila Sveta o mikrodokazilih**⁴² za povečanje preglednosti in priznavanja izidov kratkih tečajev usposabljanja.

³⁹ [Domača stran Pakta za spretnosti \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e3000000/1/attachmentData/binaryData/1627222222/1627222222.pdf).

⁴⁰ [Mehanizem za okrevanje in odpornost \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e3000000/1/attachmentData/binaryData/1627222222/1627222222.pdf).

⁴¹ V [Priporočilu Sveta z dne 16. junija 2022 o individualnih učnih računih](https://european-council.europa.eu/media/e3000000/1/attachmentData/binaryData/1627222222/1627222222.pdf) je opisano, kako lahko države članice učinkovito združujejo finančno in nefinančno podporo, da bi vsem odraslim omogočile razvoj spretnosti v celotnem delovnem življenju in dosegle napredek pri doseganju ciljev iz Porta na področju učenja odraslih.

⁴² [Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost](https://european-council.europa.eu/media/e3000000/1/attachmentData/binaryData/1627222222/1627222222.pdf) opredeljuje skupno opredelitev in standardno obliko za opis izidov kratkih tečajev, da bi se povečala preglednost in olajšalo sporočanje spretnosti, pridobljenih med usposabljanjem, v celotnem delovnem življenju.